

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 6.

Rozzant ház.

Fából nem lesz vashid, Miklós Gyula ugye, és rogyott pártkeretekből nem lehet erőteljes parlamentet alkotni. Tákolni lehet belőle valamit, de bizony nem jól fogja érezni magát a tákolmányban senki, legfeljebb a Széll fütyöl vigan a rozoga alkotmány bordái között.

Nem is hősök lakják ezt a romot. Szű öröl gerendái között, pókók fonják apró hálójukat bamba legyek számára s egerek rágcsálják össze nagy elődök becses iratait.

Ilyen rozoga lett a mi parlamentünk, melynek pártkereteit paktummal drótoztatták s a rozoga keretekből lejárt politikai nagyságok és apró zöldegek kandikálnak a választó kerületekre.

Nem öntenek új bort a régi tömlőbe. Új rendszert nem csinálhat Széll ezzel a parlamenttel.

Ott van körülötte az óriási kormány-párt. Mit ér vele. Mi ennek a pártnak a programja? Haladni előre, vagy indulni vissza? Nem! Csak megtapadni, hogy felszinen maradjon s e célból kapkodni fűbe-fába. Egyedüli politikája a 67-es alap merev fentartása. Egyedüli liberálizmusa a katolikusok csipkedése. Ezzel csoportosítják úgy a liberális semmit, hogy valaminek lássék. Egyébként sürgöny a merkantilistáknak, sürgöny az agráriusoknak, kisebb polgári üdvözlés Tiszának, nagyobb Apponyinak. Ennyiből áll a kormánypárt programja.

És a többi pártok programja? Csipkedni a kormányt és a közös öszsprogram? Útni a néppártot, mely idáig még csak önvédelmi harczát vívta s működéséről komoly érdemleges kritikát mondani még nem lehet.

Politikusaink sajtóságosan nem akarják belátni, hogy a külpolitikai kérdések ma már másodrangúakká váltak azon kérdéssel szemben, hogy mit eszünk holnap.

Koldus néppel nem lehet politikát csinálni. A minden téren előálló válság pedig hangosan követeli, hogy a pártok belpolitikai kérdések alapján csoportosuljanak.

Rendezni kell a nemzetiségeket. Nem az olmos botok alapján, sem limonádé kurával, hanem férfias, nyílt, becsületes fellépéssel és véglegesen. Ezt megköveteli, égetően kívánja államiságunk magyar jellegének megvédése.

Ossze kell egyeztetni a merkantil és agrár érdekeket, mert különben egyik érdek teljes pusztulása lesz a vég. Kereskedelem nélkül nincs karunk, földmivelés nélkül nincs vérünk.

Belé kell nyulni a szociális kérdésekbe. Rendezni a telepítést, mely egyedüli megoldása a kivándorlásnak s a nemzetiségi okkupáció visszaverésének.

Rendezni kell a valuta kérdést, melylyel fálnak ugrottunk. Tulajdonképpen arany valutánk van, így számolunk a korona érték behozatala óta, a külföld azért még sem akar kölcsönt adni csak úgy, ha aranyban fizetünk. Ez drága anomália.

Végre irányt kell szabni, melyből kétséget kizárólag kitűnjék, hogy politikánk a magyar faj vitális érdekeinek megvédésével úgy össze van forrva, mint a test és lélek.

Hol áll mindezekről a mostani politikai irány?

Összes pártjaink taktikázással merítik ki erejüket s nagyobb érdekeket alig ismernek, mint hogy embereiket ebbe vagy abba az állásba szorítsák, vagy megtartsák.

Az új ülésnap holnapi megnyitása elé szokott közömbösséggel tekint az ország. Kottára van szedve a mi parlamentünk hangja, akár előre elénekelheti akárki.

Legalább az új választásig alhat az ország, semmi új sem fog történni. Ha az új választás után sem, akkor szomorú lesz az ébredés, vagy a kormányra, vagy az országra.

Holnap nyílik meg újra a parlament kapuja s megkezdődik az őszi ülés. Nyárban elcsépelelték a honatyák a buzát, most majd csépelelik a szalmát. Mag nem igen fog hullani.

P—y.

A kassai kongresszus.

A mai napon zárták le a gazdakongresszusról szóló jelentkezéseket. Képviselve lesz ott minden rétege a társadalomnak. A jelentkezettek között a legnagyobb részt azok képezik, a kiknek a közéletben való szereplése nincs kötve pusztán a mezőgazdasági érdekekhez. Egy-egy vidék, sőt az egész ország társadalmi

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Három látogatás.

Irta: Krüger Aladár.

I.

A lenyugvó nap éppen odasütött a vasadi kasznárlak vadszőlős verandájára. Három leány ült az asztal körül. Egyiknek haja fekete, a másiknak gesztenyeszínű, a harmadiké világos szőke, mintha aczélszínű, aranyos és ezüstös hullámok csillogtak volna három kaczagó, mosolygó fejcskén.

A kis szőke komolyodott el legelőbb.

— Késő van már, leányok. Kívánjunk Annuskának még egyszer boldogságot, aztán búcsúzzunk.

A gesztenyeszínű haj tulajdonosa nem mutatott kedvet a komolyságra.

— Nem addig a, Margitkám. Ez nagy búcsu lesz, hát akkor illik Annuskának, mint házi kisasszonynak bort hozatni, hadd kocczintsunk a leendő ifju pár egészségére!

Aztán a fekete hajhoz hajolva, pajkosan fülébe sugta.

— Tudod, Árpád hadnagy ur azelőtt nekem udvarolt, míg beléd nem bolondult, hát illő most róla is szépen megemlékeznem.

A kis szőke elragadtatva tapsolt.

— Nagyszerű! Eljen Irén! Annus, hozass bort, még pedig vörös-t!

Anna mosolyva tette kezét Irén szájára.
 — Csitt! Ilyesmit ne fecsej ki előttem, mert még féltékeny leszek!

Aztán lekiáltott az udvarra.

— János bácsi! Fogasson be, a kisasszonyok hazamennek. De előbb hozasson fel egy üveggel abból a jobbik vörös borból.

Három kis poharat megtöltöttek félig a pompás bikavérrel s összekocczintottak.

— Eljen az ifju pár!

Irén még utána tette:

— Különösen a hadnagy ur!

Belemártották ajkukat a pohárba, kiszűr-csölgették a bort, aztán kaczagva tették le az üres poharat.

— De bolondok is vagyunk, leányok!

Egyszerre egymás karjaiban voltak. Irén mintha egy könnyet vett volna észre Anna nevét szemében, arra Margit is talált valami különösét Irén szája körül s azon vették észre magukat, hogy egymást átölelve mind a hárman sirnak, maguk sem tudják, hogy miért. Csak azt tudták, hogy ez a sirás valahogyan igen jól esett min hármuknak. Szinte haragudtak János bácsira, hogy félték, alázatos hangjával megzavarta őket.

— Kisasszony, csókolom kezét, azt mondta a kocsis, hogy jó lesz indulni, mert különben elkésnek.

— Megyünk, János bácsi, mindjárt megyünk.

De azért még kétszeri sürgetésre volt szükség, míg végre Irén és Margit a kocsira ültek. Búcsuzóul Irén visszakiáltott:

— Csókoltatom Árpádunkat!

Anna felelt rá valamit, de nem hallották a megindult kocsizörgéstől.

Elővették hát zsebkendőiket s azzal intettek, míg egymást látták. Anna is.

Aztán megtörölték a szemüket s mintha valami különös hiányt éreztek volna maguk körül.

Anna is.

II.

Az esküvő után pár héttel Anna éppen arról gondolkodott, hogy mennyivel kedvesebbnek képzelte ő azokat a rejtelmes mézes heteket, mikor kopogtattak a kis szalon ajtaján. Még el sem kiálthatta magát:

— Nem szabad! — már is kipattant az ajtó s azon át egymás után szaladtak be Irén és Margit. Szó nélkül nyakába ugrottak s úgy összecsókolták, hogy a könnyű csipkepongyola büszke fodrai nagyon siralmasan konyultak le utána. Anna azt sem tudta, védekezzék-e vagy beszéljen valamit. Csak türt mindent szóltalanul, míg végre a lányok megelégtették a csókokat s Irén egészen elfáradva megszólalt:

— Hát titeket soha, sehol sem lát az ember? Illik az, így elbujni?

Anna felelni is akart, de Margit megelőzte.

életének kitűnőségei, a kiknek szava súlylyal bír és a kik bizonyára kevésbé siettek volna megragadni az alkalmat, hogy Kassán tüntessenek a »gyűlöletes« agrárizmus mellett, ha nézetük nem haladna párhuzamban az agrárszerméssel. Ez a kassai kongresszus előzetes kritikája. A meghívott gazdasági egyesületek közül 23 jelentette be közvetlenül a részvételét, ezt a 23 egyesületet mintegy 180 tag fogja képviselni. A magánjelentkezések száma megíti az 50-et. Ehhez jön az abauj-tornamegyei Gazdasági Egyesület a maga összességében s a szomszédos egyesületek be nem jelentett, de előre láthatólag nagy számban megjelenő tagjai, valamint a Magyar Gazdaszövetség s az O. M. G. E. s a gazdasági egyesületek országos szövetségének a képviselője. Nincs vidéke az országnak, a mely képviselve ne lenne. A távol Erdély, a messze fekvő Délvidék, a dunántuli részek, az ország nyugati megyéi, legfőképp pedig a Felvidék — mind ott lesz.

Háborúról a békében.

Két háboru izgatja jelenleg a kedélyeket: egy, a melyre mi készülünk békében évek óta és nem vivünk meg s egy másik, a melyre sem Bulgária, sem Románia nem készült és a melyet valószínűleg mégis meg fognak vivni.

A közös hadügyminiszternek ismét csak millióra van szüksége. Új fajtájú ágyut akar beszerezni. És itt azután egy újabb jelenség merült fel. A kormány fázik ettől a nagyobb mértékű kiadástól és az ellenzéki pártokhoz fordul segedelemért. Mi sem természetesebb, hogy akár a függetlenségi párt mindkét árnyalata, akár a néppárt nem szavazza meg a militarizmusnak ezt az újabb követelését. Ezt Széll Kálmán is tudja. A kormányelnöknek azonban ezúttal nem elég a parlamenti ellenzék ellenkezése. Magával az országgal és manifesztálni akarja, hogy újabb terhet nem viselhetünk el. Itt, ebben rejlik tehát kulcsa annak, hogy a budapesti 48-as és függetlenségi polgárok köre már is határozatot hozott, amelyben az újabb teherrel szemben tiltakozik.

Ez a mozgalom tehát megindult és Széll Kálmán rokonszenvez vele, hogy odafent rámu-

tathasson, hogy ime az ország egész közvéleménye fölzdult az újabb megterhelhetés ellen.

Nem kizárt azonban az sem, hogy a kormányelnök ezzel megerősíteni akarja pozícióját odafönt. Tudvalevő, hogy Bécs, ott, ahol katonai dolgokról van szó, nem ismeri a tréfát. Nem valószínűtlen tehát, hogy Széll rámutatva az általános felzudulásra, kettős érdemet akar szerezni azzal, hogy ennek mintegy fűtött hányva, keresztülviszi a dolgot, minden nagyobb emóció nélkül.

Talán nem lesz érdektelen, ha a román-bolgár konfliktusról is megemlékezünk ebben a rovatban, annál inkább is, mert a dolog egyelőre magyar földön, Alcsuthon és Budapesten oldódott meg. Itt határozták el, legalább az egyik részről, hogy a felmerült kérdést egyelőre nem bolygatják. A háboru viseléséhez három dolog szükséges: Pénz! Pénz! és ismét csak Pénz!

Pénz fölött azonban, ez idő szerint sem Románia, sem Bulgária nem rendelkezik.

Románia ma úgy áll, hogy normális kölcsönt a világgiacon nem kap. Németország sem támogathatná ebben, mert az előtt ott áll a töméntelen anyagi áldozatokkal járó kínai kérdés. Abnormis kölcsönhöz kell tehát fordulnia. Tizenöt milliót kap, amely összegre a cigarettapapirgyártásban ad biztosítékot. Ezt a nehezen szerzett pénzt pedig nem fordíthatja háborus célokra, nyugodtnak kell tehát maradnia.

Bulgária szintén nem áll különül. Koburgék nyakig usznak. És Koburg Ferdinánd mégis belement volna a háboruba. Orleánsi Fülöpre számított, József főherceg vejére.

Alcsuthon folytak erre nézve a tárgyalások, akkor, amikor a királyi herceg lábtörése következtében az ágyat őrizte. Fülöp herceg azonban kereken megtagadta a háborus vállalkozástól a kölcsönt és így a bolgár fejedelem elesve ettől a remek fogásától, most szintén békés hurokat penget.

— Persze, ha ilyen csinos kis fészketek van, akkor értem. Nézd csak Irén, milyen aranyos kis Ámor!

Egy szobrocskát vett észre a sarokban, azt okvetlenül meg kellett néznie. Pedig Anna figyelmeztette:

— Kis lányoknak nem szabad Ámor iránt nagyon érdeklődni!

Máskor a »kis lány«-ért nagyon megharagudott volna Margit, most fel sem vette. Sorba nézegették a lakást olyan buzgalommal, hogy Anna alig győzte magyarázattal, melyik darab honnan való? Egy perczre kénytelen volt őket magukra is hagyni, valami sürgős levelet hoztak. — Természetesen, mire visszajött, a két leánynak hült helyét találta.

Merre járhatnak? Kereste őket valamennyi szobában, benézett még a zongora alá is, ott sem voltak. Már azt hitte, megszöktek csupa pajkosságból, mikor kis kézi kamarája előtt elhaladva, onnan gyanus zajt hallott.

Benyitott.

Ott volt a két szőkevény és pedig éppen azzal elfoglalta, hogy a legfinomabb befőtteket kóstolgatták. Irén rögtön a helyzet magaslatára emelkedett s megkínálta Annát is.

— Parancsolj, édesem. Sohse kínáltasd magadat. — Csak éppen úgy, mintha otthon volnál.

Ezen aztán lehetett sokáig kacagni. Hát még mikor előszedték Annuska pompás ruháit s azokat felpróbálva, játszottak látogatósdit! Egyik grófné volt, a másik kegyelm. s asszony,

Annuska egy tábornok felesége. Milyen jó mulatság volt beszélni az »uramról, a grófról«, az »én kegyelmes férjemről«, meg »az én vén csacsi generális uracsám«-ról! A szobalány fecsegése szerint Margitka valahogyan hadnagyi ruhában is megjelent a szobában s ugyancsak udvarolt a másik kettőnek, de már ez olyan hallatlan pajkosság, a mit nem szabad feltennünk Margitkáról. Én sem hittem egy perczig sem.

Elég az hozzá, hogy búcsuzáskor fülébe sugták Annának:

— Istenem, beh boldog vagy te!

Anna megcsókolta őket.

— Ti is lehettek, csak akarjátok.

A két leány összenézett, fülig pirult s jónak látta gyorsan elbúcsuzni.

Féltek, hogy valamit kikotyognak, a mit még nem volna szabad.

III.

Olyan kis szük szobácska volt, a milyenekről eleget lehet olvasni a regényekben. Kopott asztal, néhány rozszant szék, két ágy, meg egy hitelbe vásárolt varrógép. Mintha a szegénység sóhajtana le mindenikről. Az ablaknál egy nő ült, egyszerű ruhában varrogatva; kifelé nézett, úgy, hogy ha valaki belépett, a félhomályban nem ismerte meg.

Két leány jött be s félénken nézett körül. Egyikük megszólalt:

— Talán nem jó helyen járunk...

A nagyváradai sertéshizlaló.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Abból az alkalomból, hogy Nagyváradon egy sertéshizlaló felállítását tervezik, fővárosi tudósítónk felkereste a kőbányai sertéshizlaló egyik legnagyobb tekintélyét és véleményét kikérte, vajjon a nagyváradai sertéshizlaló felállítása bir-e létjogosultsággal?

Az illető szaktekintély véleménye szerint a hizlaló felállítása nem lehet egyéb, mint egy indokolatlan költséges kísérlet, mert hiányzik az alapfeltétel, vagyis a körülmények által indokolt szükség.

A hizlaló első feltétele, hogy piacot biztosítson, erre pedig annál kevésbé van kilátás, mivel a kőbányai piac már fekvésénél fogva is domináló szerepre van hivatva.

A kiviteli tilalmak azonban e piacot is érzékenyen sújtják és így lehetetlen feltételezni, hogy Nagyváradnak sikerül új piacot teremteni. Ugyan hol?

Azonban Kőbányán a sertéshizlalási költség is jóval kevesebb mint bárhol, a mennyiben a 10–20 perczentnyi selejtes disznót csak kénytelen értékesíteni, míg egy vidéki hizlalónál a selejtes árut felhasználni csakis igen nagy árkülönbséggel lehetséges.

Ha, a mint tovább tervbe van véve, a hizlalót a biharmegyei gazdák szövetkezeti alapon létesítik, úgy czéljának egyáltalán nem fog megfelelni, mivel a január—április havi árkülönbséget (értem a disznó kilójának árát) nem lehet kiegyenlíteni.

Mert januárban a disznók értéke jóval kisebb, mint április hóban, így tehát a gazdák valamennyien csak április hóban fognak beállítani.

Mit csinál a hizlaló, hol vesz állományt január, február és márczius hónapokban.

Végül a tengerit hagyom, lehetnek évek hogy a tengerit a nagy környékről be lehet szerezni, de mit csinál a hizlaló, ha a tengerit Budapestről kell beszereznie, mily módon akarja a nagy költségtöbbletet a disznóhúson behozni?

Ha a felhozott érvelésre kielégítő választ nyerhetnék, én magam is a hizlaló felállítását szükségesnek, indokoltan tartanám.

A varrogató nő visszafordult és rájuk nézett.

— Annuska!

— Margit! Irénkel!

Hosszu, néma üdvözlő csók. Aztán lelétek, de egyik sem tudta megkezdeni a beszélgetést. Pedig azok a falak, azok a butorok mintha mondták volna:

— Ez a nyomor tanyája. Kérdezzétek csak, hogy jutott ide ő?

Végre is Anna törte a csendet.

— Nagyon szép, hogy nem feledkeztek meg rólam a bajban sem. Látjátok, ide jutottunk a nagy fényűzésből. Eppen, hogy éhen nem halunk.

— De hát az Istenért, hogy jutottatok ennyire? — kérdezte Margit. Irén rosszalólag nézett hűgára; mit kíváncsiskodik? De azért ő is nagyon szerette volna tudni, mit fog felelni erre Anna.

— Árpád szeleskedte el a dolgot. Tudjátok, hogy ő nagyon jó fiu, csak egy kicsit könnyelmű. És vannak olyan nők, akiknek ilyen könnyelmű, jó fiukra van szükségük. Árpád is lépre ment s csak akkor vette észre magát, mikor már késő volt. Botrány lett a dologból, Árpádnak le kellett köszönni a tisztí rangjáról, engem pedig hazahívtak szüleim.

— Miért jöttél akkor vissza?

— Azért, mert el sem mentem. Csak nem hagyom bajban Árpádot? Hiszen megbánta, a mit tett. Otthon már most tudni sem akarnak rólam, hozományom fuccs, hát most varrásból

A fenti véleményben felhozott aggályok közül nem egyet felvetettek azon az értekezleten is, a melyet Nagyváradon tartott a hízallda felállítására tárgyában kiküldött végrehajtó bizottság, de azok legtöbbjére megnyugtató választ adtak a sertésnyészéssel foglalkozó gazdák.

A felvetett kérdések azonban bizonyára nem azért lettek felvetve, hogy elijj szszék a gazdákat a részvények jegyzésétől, hanem alkalmasak arra, hogy ezekkel a szűkebb bizottság behatóan foglalkozzék.

Ez a szűkebb bizottság a város és megye olyan tekintélyes szakférfiaiból van összeállítva, hogy azok véleménye és javaslata meg fog felelni a tényleges viszonyoknak.

A bihari gárda.

A főudvarmester lapjának bihari tudósítója folytatja leleplezéseit a bihari választási mozgalmakról.

A képviselő jelölésekről a következőket írja:

Nagyváradon kívül 12 kerülete van a vármegyének, melyekben eddigelé a következő jelöléseket sikerült kipuhatolnom:

1. *Tenkén Hlatky* Endre szab. elvü (uj) és dr. *Márkus* László szab. elvü (uj.)
2. *Élesden Telegdy* József szab. elvü és gr. *Zichy* Ödön néppárti (uj.)
3. *Székelyhidon Kis* Albert függ. párti és *Szunyogh* Zsigmond szab. elvü (uj.)
4. *Bárándon Illyés* Bálint függ. párti.
5. *Biharon Rigó* Ferencz függ. párti és ifj. *Tisza* Kálmán (uj.)
6. *Ugrán Tisza* István és *Halász* Lajos függ. párt (uj.)
7. *Margittán Örlei* Kálmán szab. elvü és *Bakonyi* Samu függ. párti.
8. *Hosszu-Fályiban Marjay* Péter függ. párti.
9. *B.-Ujfaluban Szunyogh* Szabolcs szab. elvü és *Leszkay* Gyula függ. párti.
10. *Belényesen Beöthy* Algernon és *Benedek* szab. elvü (uj.)
11. *M.-Cséknén Fassie* Tódor szab. elvü *Korda* Andor szab. elvü és dr. *Dési* Géza pártonkivüli (uj.)
12. *Nagy-Szalontán Balogh* László függ. párti és *Lovassy* Ferencz szab. elvü (uj.)

Ezen ékes listára egyelőre a következőket jegyezzük meg:

A *tenkei* kerület jelenlegi képviselője *Blaskovich* Sándor. Ő róla nagyon jól tudjuk, hogy

élek, Árpád pedig irnokoskodik. Lássátok, ez az igazi élet.

A két leány elkomolyodva hallgatott. Margit felsóhajtott:

— Én soha sem megyek férjhez.

Iren búsan csatlakozott hozzá:

— Én sem.

Aztán pedig mintegy önkéntelenül hozzátette:

— Pedig nekem már egy technikus, a ki utolsó vizsgáját teszi . . .

— Hát az én gazdászom, ott az iklódi pusztán, a ki csak a fizetésemelést lesi . . .

Nagyon akadozott a társalgás. Iren jónak látta csakhamar felhozni a kesztyűjét és búcsút venni. Az ajtóban Margit, ki már kezdett aggodni a gazdász miatt, visszafordult.

— Mond csak Annuskám, ha mindezt előre tudtad volna — nem mentél volna férjhez?

Anna megszorította a kis leány kezét.

— Ha ma kellene határoznom és ma előre látnám mindazt, ma is az övé lennék.

Margit diadalmasan nézett nővéreire.

— Ugy-e mondtam? — pedig semmit sem mondtott.

Iren pedig ábrán lozva, egy nagymama komolyságával tette hozzá:

— Ilyenek vagyunk mi asszonyok . . .

mióta a szemét kosárból kikerült s Bánffy által a ház nyílt ülésén felhasznált drága kis levélke miatt kilépett a szabadelvű pártból s a dissidensekhez csatlakozott, nem valami grata persona a Tisza-klikk előtt, amely éppen ezért nagyon óhajtáná, hogy ne lépjen fel a tenkei kerületben. Tudomásunk szerint azonban nem fogja megtenni a szivességet nekik, hanem igenis fellép s ezzel természetesen elesik *Hlatky* jelöltsége s az ahhoz fűzött merész kombináció.

Élesden mi is valószínűnek tartjuk *Zichy* Ödön gróf felléptét: de arról nincs tudomásunk, hogy a fiatal gróf néppárti programmal lépne fel.

Arról hallottunk mi is, hogy az *ugrai* kerületben *Halász* Lajos akarna fellépni, — csak az a bökkenő, hogy az ugraiak nem akarnak hallani róla. Tudomásunk van u. i. róla, hogy az ugrai függetlenségi polgárok kézzel-lábbal tiltakoznak e jelölés ellen; de a függetlenségi párt központi irodája biztosítani akarja *Tisza* István gróf mandátumát, e célra alkalmasabb jelöltet nem találhat.

Megjegyezendő különben, hogy az ideai választók lajstromából *Halász* Lajos neve hiányzik.

Uj dolog előttünk, hogy *Tisza* Kálmánnak immár második fia, ifj. *Tisza* Kálmán is képviselő akar lenni s ő is Biharországban keres mandátumot. A *bihari* kerületet azonban bajosan fogja elhódítani az ellenzékétől.

Belényesen sem *Beöthy* Algernon, sem *Benedek* táblaliró komoly jelöltek nem lesznek. Belényes mindenkor hűségesen megválasztja azt, a kit a kormány jelöl, — ennek elég bizonyosságát adta legutóbb, mikor *Beöthy* látatlanban megválasztotta. De ezt többet nem is hajlandó megtenni, legalább *Beöthy*vel nem, aki kerületét meg sem látogatta.

Magyar-Cséknén uj dolog a pártonkívül szabadelvű *Dési* Gézának jelölése; — nem is hisszük, hogy csakugyan fellépjen, mert ez esetben több mint bizonyos, hogy nemcsak párton kívül, hanem a mandátumon is — kívül fog maradni. Cséknén csak a kormány jelöltje győzhet, a Széll-kormány pedig bajosan jelöli *Désit* *Korda* Andor már talán kétszer is volt jelölt Cséknén, de alkalmas pillanatban mindig visszalépett. Ő talán még a hivatalos jelölttel is meg tudna küzdeni, de viszont a központ el tudja nyomni az ő régi ambícióját.

Spectátor.

A gyásznapi.

Ötvenegy éve mult, hogy tizenhárom magyar hősnék életét elvette a vad önkény. Ötvenegy éve, hogy a szomorú világosi fegyverletétel után tizenöt magyar vezér — mindannyian hősök — az osztrákok kezébe került. Ott várták gyászos sorsukat az aradi várban. Egynek kegyelmet adott Haynau, egy megőrült — maradt tizenhárom. Október 6-án aztán meghaltak ők is. Testük elporladt, de emléküik örökké élni fog a nemzet szívében.

A nagy nap emlékét méltó kegyelettel iltte meg városunk hazafias polgársága is. Az ünnepélyekről tudósításaink a következők:

A templomban.

D. e. 10 órakor volt az olasz-i plebánia templomban a gyászszenitisztelet, melyen *Dencs* János tb. kanonok esperes-plebános celebrált. Zászló alatt kivonultak a 48-as honvédegylet, a 48-as népkör. A jogakadémia tanári kara és polgársága, s templom hajóját nagyszámu, díszes közönség töltötte be, melynek soraiban

városunk több előkelő férfiát láttuk. Megható jelenet volt, mikor a mise végén a közönség állva énekelte végig a *Szózatot*.

A jogakadémián.

A kir. kath. jogakadémia hazafias polgársága d. u. 6 órakor tartotta ünnepélyét az akadémia disztermében. A termet fényes uri közönség töltötte meg, melynek soraiban a hölgyek is nagyszámban voltak képviselve. Az érkezőket diszmagyar ruhás akadémiai polgárok fogadták. Pontban 6 órakor nyitotta meg az ünnepélyt *Ormay* Lajos III. é. joghallgató. Beszédét *Széchenyi* István eme szavaival kezdte: »Magyarország nem volt hanem lesz.« Kifejtette, hogy a nagy férfiu milyen alapon indult ki, midőn ezen emlékezetes szavakat mondotta. Majd áttért a vértanuk emlékére, Vannak, — ugymond — a nemzet történetében oly fontos mozzanatok, melyek történelmileg fontosak ugyan, de a nép öntudatába nem mennek át. Vannak azonban olyanok is, melyeknek emléke annyira szívébe vésődik a nemzetnek, hogy az abban örökké megmarad. Ilyen az aradi vértanuk emléke is.

A szépen kidolgozott és előadott beszédet a közönség lelkesen megélejezte.

A megnyitó beszéd után *Sebő* Mihály III. é. joghallgató lépett az emelvényre és saját szerzeményü alkalmi szép költeményét élénk tetszés között adta elő.

Azután *Molnár* Kálmán II. é. joghallgató olvasott föl, méltatva értekezésében a vértanuhaltát halt őseket. A szép kidolgozásu és tartalmas felolvasást megélejezték.

Krüger Aladár a közönség, különösen a jogász-ifjuság tüntető éljenzése közt lépett az emelvényre s következő szavakkal kezdte beszédét:

Megilletődve állok önök előtt, hölgyeim és uraim, jogakadémiai hazafias ünnepélyen utólszor. Évek óta volt alkalmam társaim megtisztelő bizalmából ifjusági ünnepélyeken mindnyájunk érzelmeit gyenge szavaimmal tolmácsolni; nehéz munka évei voltak ezek, melyek sok mindent megváltoztattak bennem és kivülem. Elporladt a gondos kéz is, mely az első ünnepélyes fellépés boldog lámpalázától izgatott diák nyakravajóját olyan szerető vigyázattal tudta megkötni; megtanultam, hogy sokan, a kiket előbb csodáltam, felfújt üres nagyságok; láttam, hogy a kit az ember barátjának tart, attól kell legjobban óvakodnia; csak egy maradt meg változatlanul; a negyvennyolczadiki eszmék iránti lelkesedés, a negyvenkilenczediki hősök esodálata, az őket elnyomó zsarnokság gyűlölete!

Ezt éreztem első fellépésem alkalmával, ezt érzem most is.

Áttért azután az októberi napok színezésére s azt a tanulságot vonta le belőle, hogy nem jó az embernek addig átadni kardját a kezéből, míg szorítani tudja! A kard átadásával *Görgey* vádolják, kire maga *Kossuth* mondta először az áruló szót. *Görgey* elviselte a vádat, mert a nemzetnek vigaszára szolgált a hit, hogy csak egy áruló miatt bukott el. Így lett *Görgey* a tizennegyedik októberi martir. Azután így folytatta:

A tizenhárom arra tanított, hogyan kell a hazáért harcolni és meghalni; *Görgey* arra, hogyan kell érte harcolni és tünni.

Azt hiszem, nagy szükségünk lehet még a másodikra; talán az elsőre is.

Pár év óta nehéz fellegek tornyosulnak az európai, különösen pedig a magyar közélet egén. Nyomott, bágygyasztó a levegő, vihart jósol minden körülmény. Olyan elemek törnek elő mindenfelől, a melyek eddig csak bujkálva, alattomosan, a sötétben végezték akna-munkájukat, a melyeknek egy czélja van: a szellemi és anyagi anarkia. Vezérek a társadalomból kicseppent alakok, a kik mindent nyerhetnek és semmit sem veszíthetnek. Hadseregük a durva tömeg, szövetségeseik a miveletlenség, tudatlanság, üres szájhösködés, zászlójuk a nihil, fegyverök a kiméletlen gorombaság. Romboló munkájukban sokszor felveszik az önzetlenség, az odaadás, sőt a hazafiaskodás álarczát is és bizony sok embert felültet, hogy az álarcz alatt nem látja meg az igazságot.

Ezek mellett más sötét alakok nemzetiségi jelszavak alatt bujnak elő odvaikból. Ezekbe legálább van annyi önérték, hogy nyíltan beszélnek hazafiasról.

E kétfelől támadó ellenfelek közt kell nekünk, magyar ifjuságnak az egységes magyar nemzet, az egységes magyar társadalom zászlaját lobogtatni s a mellett híven kitartani. Mert az egyik az ország területét akarja nyelvek szerint feldarabolni, a másik pedig a társadalmat szeretné felekezetekre szaggatni, hogy a megosztott erőknél győzedelmeskedjék az ő elve: a semmi.

Talán fogunk a történelemből hasonló példára találni. Ugyanígy tettek 1849. okt. 6. után az önkény szolgálói is. Divide et impera: mindig a zsarnokság elve volt s újabb ellenségeink szintén ezt az elvet követik, hogy annak nyomán az ő zsarnokságuk következzen be.

Ennek az önkénynek látjuk már némi nyomát el-eláruva. Kezdek itt-ott a hazafias szót egyes klikkek, édekszóvetkezetek számára lefoglalni. Vahnak már, a kik szerint a magyarság egy sárgöröngynél kezdődik, melylyel a régi magyar erényeket kell meghajigálni. Az önmegtágadásnak új formáját hirdetik: a nemzeti érdekek megtágadását, az alázatosság erényét az üres fej és teli zseb előtt gyakorolják s azt hirdetik, hogy a ki másként cselekszik, mind ostoba, tudatlan, elfogult, az önérték egyedül náluk van privilegizálva.

Nem emlékszünk rá? Hiszen az októberi vértanukra is azt mondták hóbérik, mi mint jog szerint megalakult törvényszék, halálra ítélünk benne teket, mint lázadókat! De azért ki hitt szavaik igazságában? A tudatlanok, az elfogultak, meg a kiknek muszáj volt hinni.

Azt hiszem, most sem lesz másként. Ámitó jelszavaknak sem ülhet fel más, mint a ki tudatlan, vagy elfogult, vagy a kinek muszáj felülnie.

Oda nézzünk erre a köztünk élő ősz alakra és a tizenhárom hősné halvány arcára. Az ősz fővezér fején ott ég még mindég az ácsi lovassági rohamban kapott mély seb, lelkében salyog még a saját nemzete által belevert tör, mind a kettő hangosan hirdeti, hogy a magyar nemzet érdekében nem szabad félni sem a fegyvertől, sem a rágalmától. S a tizenhárom hőst megdicsőült alakja mintha egy értelemmel tenné hozzá: és akkor örökké fog élni nevetek a nemzet és az egész becsület világ emlékezetében.

*

Most veszem észre, hogy gyászünnepélyre gyűlünk és én lelkesítek; megemlékezés helyett kritizálok; mintha az a kis diák beszélne belőlem, a ki mindenben tűzbe jön s a kinek még a nyakravalóját is gondos kezek kötötték meg régen, jó időkben.

Búcsuznom kellene a hazafias ifjusági ünnepélyektől s erre mindig olyan jó alkalom volna október hatodika, a gyász, a halál ünnepe. De mikor ma a halálra gondolok, mindig csak az jut eszembe, hogy a hazáért szenvedett halál — feltámadás.

Az aradi vértanukról megemlíti, hogy sokan idegenből lettek magyar vértanuvá.

Csodás erő lakozik ebben a földben, mely báráttá teszi az ellenséget, hazafivá az idegent, csak éppen azokat nem tudja testvérekké tenni, a kik e földön, testvérekké születtek.

A halottakat megtudjuk becsülni; oh ehhez igen jól értünk! De az élők fölött szivesebben pálcát törünk, semhogy fejére babért tűznénk. Csak akkor tartunk össze, ha valami nagy, nehéz vihar támad a hazára, és akkor is csupán addig, míg az első lelkesedés lidércz lángja ellobog.

Most is jön felénk a veszély, talán már határainkon áll, talán köztünk is van már, csak mi nem látjuk. A társadalmat fölbomlasztó, a haza földjét darabokra szaggató eszmeáramlatok nagy veszélyt jelentenek, talán még nagyobb, mint az orosz-osztrák betörés volt.

Ez ellen csak egy orvoslás van: forduljunk erőért ehhez az anyaföldhöz, a melyet tizenhárom hőst vére szentelt meg. Az az erő, mely őket egygyé és magyarrá tette a harezokban és a halállal szemben, tegyen egygyé és testvérekké mindnyájunkat, a kik a magyar haza javát szívünkön viseljük.

Ennek a gondolatnak kell lelkesítenie az ifjuságot, mikor nagyjai példájának egy-egy hazafias ünnepélye oltártűzet gyújt; ennek kell vezetnie a férfi kezét, esztét és szívét, mikor az életben alkalma nyílik dolgozni, cselekedni.

Ezek az eszmék lelkesítik akadémiánk ifjusá-

gát s a kik e falakat elhagyjuk, minket ezek fognak vezetni tetteinkben is, hogy méltó fiai legyünk a hazának, melyért most 51 éve 13 hős lélek szállt föl könyörögni a magyarok Istenéhez.

A mi ünnepléseink, azután csekély munkálkodásunk ideje hamar lefolyik. Eszre sem vesszük s indulunk fölkeresni azokat, a kik az első ünnepélyre szeretettől boldogan dobogó szívvel készítették elő; de ha az ünnepekre lelkes munka, egyetértés következett, akkor a mi mindnyájunk munkája nem lesz hiábavaló, általa fel fog virulni, fel fog virágozni, élni fog a haza örökké!

Krüger beszédét a hallgatóság tüntető éljenzéssel fogadta. Utána Schwarcz István I. é. joghallgató szavalt el lelkesen Palágyi Lajos Aradi tizenhárom cz. költeményét. A szavaltot megéljenzették. Végül az ifjuság a Szózatot énekelte s ennek s más hazafias daloknak éneklése mellett vonult Nagy Sándor 48-as tábornok emléktáblájához, hol Rigó László I. é. joghallgató szavalt, Medvigy Gábor IV. é. joghallgató pedig hazafias beszédet mondott.

Főgymnásiumban.

A nagyváradai prém. főgymn. Eötvös-önképzőkörre d. u. 1/2 3 órakor az aradi vértanuk emlékére diszgyűlést tartott. A tanári kar részéről jelen voltak: Kotonovics Sándor igazgató, dr. Kolozsváry Béla tanár elnök és Novotny Alfonz. Horváth Jenő ifjusági elnök igen sikerült beszédben méltatta a vértanuk emléket; utána Remess László VIII. a. t. »Batthyány« cz. költeményt szavalt el; Személy Kálmán VIII. o. t. szép beszédben emlékezett meg a martyrokról, míg Kovács Zsigmond VII. o. t. Ábrányi Emilnek »A tizenhárom« cz. alkalmi költeményét szavaltta el. Végül az ifjuság lelkesülten elénekelte a Szózatot.

A főreáliskolában.

A nagyváradai m. kir. áll. főreáliskola

»Arany János« önképzőkörre délután 3 órakor az aradi vértanuk emlékére az intézet tornacsarnokában a következő műsorral rendezett ünnepet:

1. Áldd meg Isten, áldd meg e hont . . . Énekelte a dalkör.
2. Alkalmi megnyitó. Mondta Schwartz Sándor ifj. elnök.
3. Tizenhárom. Ábrányi Emilől. Szavaltta Szemes Imre VII. o. t.
4. Október hatodika. Irta és felolvasta: Steiner Izidor VIII. o. t.
5. Az aradi tizenhárom. Váradai Antaltól. Szavaltta: Dutka Ákos VII. o. t.
6. A honfi búcsuja. Énekelte a dalkör.

A felső kereskedelmi iskolában.

A felső kereskedelmi iskola délután 4 órakor tartotta meg az ünnepséget a következő műsorral:

1. Október 6. Irta Dömény József. Szavaltta Kohn Gábor fels. o. t.
2. Fölolvasás. Tartotta: Mayr Gyula fels. o. t.
3. Tizenhárom. Irta: Ábrányi Emil. Szavaltta Schönberger Béla köz. o. t.
4. Felolvasás. Tartotta Jassik János fels. o. t.
5. Októberben Irta: Móra István. Szavaltta Hencz Lajos fels. o. t.

A vértanuk emléke a fővárosban.

Az aradi vértanuk gyászos halálának évfordulóját kegyelettel ünnepelte meg a főváros.

Délelőtt 10 órakor gyász-istentisztelet volt a ferencziek templomában, melynek közepén hatalmas katafalk állott. A templomban nagyszámú közönség volt jelen.

Délelőtt 11 órakor pedig az egyetemi ifjuság az új városháza nagytermében emlékünnepet rendezett, melyen nagyszámú előkelő közönség jelent meg.

Visontai Soma országgyűlési képviselő mondta az ünnepi beszédet, mely nagy hatást keltett.

Csendes mise volt gróf Batthyány Lajos, az első magyar miniszterelnök lelkiüdvéért is a Ferenczrendiek templomában. Jelen voltak a függetlenségi 48-as párt részéről: Kossuth Ferencz, Hentaller Lajos és Lakatos Miklós országgyűlési képviselők, továbbá Dienes Márton szerkesztő, a fővárosi függetlenségi polgárok köre, a központi asztaltársaság és az Irányi-asztaltársaság küldöttségei, a 48-as öreg honvédek Szentimrey parancsnok vezetése alatt, az orsz. honvéd-egylet Csatáry min. tanácsos vezetésével. Az egyetemi ifjak zászlajuk alatt vettek részt az ünnepen. A templom szentélyében díszes ravatal állott, rajta a 13 vértanu gyászfátyolos arczképeivel. A misét nagy segédlettel Mészáros rendfőnök szolgáltatta.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Okt. 8. A nagyváradai szüret kezdete.
Okt. 18. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

* **Olvasó Boldogasszony.** A kath. egyház ma üli meg a szentolvasó vasárnapját. A félhold ellen kivított nagy győzelmek közül kettőt köszön különösen a kereszténység az imádság erejének, a Boldogságos Szűz közbenjárásának: a lepantói győzelmet és a zentai diadalt. E kettő emlékére rendelte az apostoli szentszék Olvasó Boldogasszony ünnepét s október első vasárnapjára tette azt XIII. Leó pápa pedig korunk tömérdek bajai között ismételtan felhívta a keresztények figyelmét az olvasóimádság hathatós voltára s külön ájtatosságot rendelt el egész október hónapra.

* **Az októberi közgyűlés elnapolása.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága f. év szeptember hó 13-án és folytatva tartott ülésén 323-10930 kgy. szám alatt kelt határozatával a f. év október hó 11-én tartandó közgyűlés napját a szüret miatt október hó 18-ik napjára elnapolta. Erről a törvényhatósági bizottság tek. tagjait van szerencsém ezuttal értesíteni. Nagyvárad, 1900. szeptember hó 25-én. Komlóssy József, polgármester helyettes.

* **Hol van Széll Kálmán?** Egy iparos kinézésű ember kocsikázott tegnap délelőtt föl s alá a Kerpesi-uton. Majdnem minden ház előtt megállította a bérkocsit s azután emelet-ről-emeletre futott s a lakóhoz ezzel a kérdéssel fordult:

— Hol van Széll Kálmán?

A Rókus-kórház előtt viselkedése föltűnt egy uri embernek, a ki szóba állott vele. Az uri ember rögtön tisztában volt azzal, hogy a szerencsétlen ember elméje meghibbant. Beült hát melléje a kocsiba s elhitette vele, hogy Széll Kálmán lakására viszi. A kocsit azonban a főkapitánysághoz hajtott vele. Itt azt mondta, hogy Handelbaumnak hívják s azért akar Széll Kálmánnal beszélni, hogy az egy híres professzorral operáltassa meg őt, mert az orvosok nem akarnak rajta műtétet végezni. A szerencsétlent a megfigyelő-osztályra vitték.

* **A persa sah Budapesten.** Muzaffer-ed-Din persa sah Konstantinápolyból, a honnan már utra kelt, október 7-én, vasárnap este hét órakor érkezik vissza Budapestre. A sah különben gyöngélkedik és kerülni kíván minden ünnepeltetést. Erre való tekintettel jön inkognitóban Budapestre, a hol azért rendelkezésére lesz a

katonai diszörtség, valamint a rendörtség, mely minden lehető megtesz a sah kényelmének biztosítására. A szükséges előkészületek fogantatására Nevruz khán, a bécsi persa követség tagja tegnap Budapestre érkezett és ma már uralkodója elé utazott Belgrádba. A sah és kísérete ismét a Hungária-szállóban fog lakni és ugyanazt a lakosztályt foglalja el, a melyet első ittléte alkalmával elfoglalt. A sah lakosztálya mellett a kíséret tagjainak ötvenhat szobát foglaltak le. A sah ezuttal öt napig, október 12-ig marad Budapesten.

* **Rembrandt-másolat a muzeumban.** Nem tehetjük, hogy újra föl ne hívjuk intelligens közönségünk figyelmét az érdekes Rembrandt-arczképre, a melyhez muzeumunk Batthyányi Ferenczné grófné bőkezűségéből valamint a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főügyelőségének gondosságából jutott. Valóban, ha közönségünk oly mérvben karolná fel szép muzeumunk ügyét, mint ahogy a budapesti intéző körök pártfogolják azt, nem fájna a fejünk. Most, midőn nemsokára, ha a képműállítás megnyílik, közönségünk egy része kritikussá változik át, nem ártana muzeumunk képtárában egy kis ismétlőiskolán menni keresztül, s megszilárdítani a képek szemléletével műtörténeti ismereteiket. Hiszen mostanság a szép tiszta őszi idő is annyira kedvező, hogy igazán semmi kifogást nem lehet tenni, amikimenthetné az érzéketlenséget vagy az indolentiát.

* **Fölfedezett babiloni könyvtár.** Rendkívül érdekes fölfedezésnek érkezik a híre Amerikából Ugyanis Hylprecht, a pennsylvániai egyetem tanára, az asszír városok és a babiloniai romok közt kutatva, ráakadt a nippuri templom nagy könyvtárára, a melyet Krisztus előtt 238-ban pusztítottak el. Az érdekes lelet tizenhatezer köbe vésett és téglába égetett fontos okmányt, azonkívül számos theologiai, matematikai és filológiai művet, és több mint 5000 levelet tartalmaz, melyek egytől egyik történelmi jelentőségűek.

* **Az erzsébetvárosi templom felszentelése.** Az erzsébetvárosi templom építésére felügyelő bizottság tegnap délután tartott ülésében kimondotta, hogy az új erzsébetvárosi templomot november 20-ikán szentelik föl. A bizottság megállapította, hogy a templom az orgona kivételével, kész. Az orgonát október 30-án szállítja egy budapesti cég. A bizottság elrendelte, hogy a templom előtti teret a felszentelésig rendezzék. A templomot valószínűleg maga a hercegprimás fogja felszentelni a király jelenlétében.

* **A kereskedelmi kamara házat épít.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara tíz év óta áll fenn s ezalatt fokozatosan mind nagyobb tevékenységet fejt ki. Eddig magas bér mellett idegen épületben volt elhelyezve, míg a legtöbb magyarországi kamarának diszes épületeik vannak, a hol a kamara állandó otthont talál. A tíz év végén a nagyvárad kamara elnöksége tervbe vette, hogy megteszi a lépéseket egy kamarai palota építésére, hogy megkímélje a kamarát a magas bérösszegetől. Egy beadványt, illetve kérelmet terjesztett Nagyvárad városához, a melyben tervét kellőleg indokolva, ingyen telket kér a kamara palotája részére. A beadványban kifejti az elnökség, hogy a kamara tíz éves fennállása alatt, anyagi hiány folytán bérelt helyiségben volt kénytelen hivatalát fenntartani. Az ügyek fokozatos emelkedése a személyzet és a helyiségek szaporítása miatt nagy házbért kénytelen fizetni és a helyisége mégis szűk. A miniszter intézkedése folytán a minta-tárak berendezése is kötelezővé tétetett a kamarára, a mi még nagyobb helyiség igénybe

vételét teszi szükségessé s mindezek által elkerülhetetlen, hogy állandó helyiségről gondoskodják a kamara. Ezek voltak az indokok, hogy a kamara elnöksége egy kamarai székház építését vette tervbe. De ezt csak úgy viheti keresztül, ha a város eddig tapasztalt bőkezűségét nem vonja meg ezen különösen Nagyvárad iparára és kereskedelmére fontos intézménytől. Minden város, hol a kamarák székházakat építettek, diszes helyen ingyen területeket adtak a kamarai székházak részére. A nagyvárad kamara kérelme oda terjed, hogy a kamarai épület helyétül egész ingyen, vagy kedvező alacsony árért engedje át a színház mellett, a diszlektár tőszomszédságában levő üres telket. — A kamara kérelme nem csak kellőleg indokolt, hanem méltányos is, mert a különben is csekély értékű telket aligha lehetne czélszerűbben felhasználni, mintha egy fontos intézmény czélját előmozdítja a város. Reméljük, hogy a kérelem teljesítése elől nem zárkozik el a tanács, de ha úgy lenne is, a közgyűlés bizonyára méltányolja a kamara működését és elősegíti továbbfejlesztésre irányzott törekvésében.

* **A sérült 20 koronás bankó beváltása.** Az Osztrák-Magyar-Bank főtanácsa szabályzatot adott ki a használhatatlanná vált vagy sérült csak nemrég kibocsátott 20 koronás bankjegyek kicserélése, illetőleg részleges megtérítése tárgyában. A szerint a kopás folytán használhatatlanná vált bankjegyek teljes névértékükben kicserélhetnek. A véletlen folytán használhatatlanná vált, bepíszkolt, leöntött bankjegyek szintén beváltatnak teljes értékükben a bank bármely pénztáránál, ha valódiságok kétségtelen, ellenkező esetben a bécsi központi pénztárhoz küldetnek fel. A szándékosan befirkált, lebélyezett bankjegyek, ha valódiak, 10 fillér levonással váltatnak be. A sérült hiányos bankjegyek ha legalább felük megvan száz egyenlő mezőre osztatnak s minden hiányzó mezőért 20 fillér lesz levonva.

* **A miniszter fenyegetése.** A honvédszár laktanyát Nagyvárad város félmillió korona költséggel felépítette a miniszter által is jóváhagyott terv szerint. Az átvételnél a honvédelmi miniszter kiküldöttei nem kifogásoltak semmit, sőt a legnagyobb meglepedésüknek adtak kifejezést az épületek tervszerinti kivitele és az építés kiváló keresztülvitele felett. Az átvétel után jóval, azonban a parancsnokság több rendbeli kifogásokat tett a raktárakra és más férőhelyekre nézve s azok pótlását követelte. A város természetesen nem akarja ezeket a nagyobb költséggel járó munkálatokat megtérítés nélkül teljesíteni s a tárgyalások ez okból már régebben folynak a város és a parancsnokság között. Most aztán megfenyegeti a honvédelmi miniszter a várost. A hiányok felsorolása után azt írja a miniszter, hogy elvárja! miszerint a város mielőbb intézkedjék s a pótmunkák fogantatását elrendelő határozatot vele közölje, nehogy oly rendszabályokat keljen alkalmaznia, a melylyel élni a várossal szemben nem akar. Ez magyarosan van mondva s elég erőszak.

* **A siketnémák segélyezésére.** Pálfi Lipót szegedi gyufagyára ajánlatot tett, hogy Magyar gyújtó a siketnémák segélyezésére felirat-
tal első minőségű gyufát hozott forgalomba, a melynek jövedelméből 3 százalékot a siketnémák felsegélyezésére, illetve oktatásukra fordít. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ezen ajánlatot elfogadta s elrendelte, hogy a fogyatékosok intézetei a gyufa szükségleteiket kizárólag ezen gyártmányból szerezzék be.

* **Rablóvilág a Dunántul.** A régi betyárvilág szelleme újból éledni kezd a Dunántulban. Ma Zalából, holnap Somogy megyéből hoz hirt a posta garázda rablók merész tetteiről. Egész a horvát határig terjed tova a rablók

utja és ma több hirt kaptunk, hogy Baranyában szintén fegyveres rablók fosztogatnak. Kedden hajnalban Ivándárdan Láng Rezső ottani bérlőhöz állított be egy fegyveres rablót és miután többszöri zörgetésre nem nyitottak ajtót előtte, négyszer belőtt az ablakon a bérlő lakásába, ahonnan ugyancsak fegyverlövésekkel válaszoltak tüzenetere. A nagy lövöldözésre előrohantak a szomszédok, mire a rabló megugrott, de az öt üldöző emberekre négyszer rálőtt és így sikerült elmenekülnie. Ugyanaznap reggelén Sárokon a korcsmárosné zavarta fel egy fegyveres ember álmából, a ki pálinkát kért. A korcsmárosné a zord, vad tekintetű fegyveres ember láttára kis leányát azonnal elküldte a szomszédjához Kutvaszánovics Szávóhoz, aki nyomban át is jött, de a hogy belépett az ajtón, a fegyveres idegen ráfogta puskáját és megkérdezte, hogy mit keres ő itt a korcsmában. Kutvaszánovics nem ijedt meg és egész hidegvérrel válaszolt:

— Pálinkát akarok inni.

— Takarodj ki kutya! Rőgtön! Érted?

De erre már a hatalmas Kutvaszánovics rávetette magát az idegenre, kicsavarta kezéből a fegyvert és boldogabb felével alaposan elverte. Erre tüsszöjéből hatalmas revolvért rántott elő az idegen, de ezt is elvette tőle Kutvaszánovics. A rabló menekülni igyekezett, ki is ugrott az ajtón, de a szomszéd utána vetette magát és sikerült is őt elfogni. A földre teperte őt, de egyszerre vastag sugárban szökött ki a vér Kutvaszánovics melléből, az idegen késével mellbe döfte. Kutvaszánovics segélyért kiabált, de mert nem érkezett, a rablónak sikerült elmenekülni.

* **Az oberammergau statiszтика.** Három nap előtt volt az utolsó passiójáték Oberammergauban, a hová az utolsó években a föld minden részéből tódult a nép. Az utolsó 48 előadást kerek 200 ezer ember nézte végig. A belépődíjak összege 1.200.000 márkára rug, míg az ottani lakosság összes jövedelmét 3—4 millió márkára becsülik. A nagy népvándorlásból még nagyobb haszna volt Münchennek, a melyet szintén fölkeresett az idegenek nagy tömege. A bajor államvasutak jövedelme ebben az esztendőben 6 millió márkával növekedett, a mihez az oberammergau idegenforgalmon kívül nagyban hozzájárult a párisi kiállítás és az idej szent év.

* **»Desteptate Romane«.** Egy ismert román nemzeti dal kezdődik ezzel a két szóval, mely azt jelenti: »kelj föl román!« s meglehetősen lázító tartalmu. Mezei János kuriai bíró házában, leányának dr. Pataceanu Jenő tordai ügyvédvel való esküvője után ezzel a lázító dallal fogadták a násznépet, a mit a nagyszabeni Tribuna hozott köztudomásra. Egy magyar ujság megtámadta ezért Mezei Jánost és dr. Poput, egy másik kuriai bírót is, aki szintén jelen volt az esküvőn. A lap kifejtette, hogy kuriai bírónak, még ha román nemzetiségű is, tartózkodnia kell lázító román dalok éneklésétől. Mezei János és dr. Pataceanu Jenő most nyilatkozatban kijelenti, hogy a Tribuna hirdette eset nem történt meg s hogy az említett dalt az egész nászünnepe alatt nem énekeltek.

* **Pénzhitel heti visszafizetéses alapon.** A *Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság* a vele szoros összeköttetésben álló *Polgári takarékos és segélyszövetkezet* bevonásával a hitelszövetkezeteknél divó s hosszabb lejáratu kölcsönök nyújtását vette fel ügykörébe, mely kölcsönök tekintettel különösen a visszafizetés igen előnyös feltételeire a hitelt kereső felek által napról-napra mindjobban vétetnek igénybe. Előnye ezen kölcsönöknek, hogy kölcsönös obligó kizárva s így mindenki csak a saját vagy másért vállalt kötelezettségeért felelős. Biztosítéki alap nincsen s a megszavazott kölcsönből

sem ezen sem más czimen levonás nem történik, továbbá, hogy a szokásos negyed vagy félévi törlesztések nem kívántatnak, mert az ilyen formában engedélyezett ügyletek a kölcsön összeg arányában megállapított igen csekély s egyenlő heti részleteknek 3 éven át tartó visszafizetése által a fél minden nagyobb megterhelése nélkül — kiegyenlítést nyernek s a mellett az ily módon törlesztésre befizetett részletek a befizető javára kamatozásban is részesülnek mely kamatozás a múlt évben 5 $\frac{1}{2}$ %-nak felelt meg.

* **Zenepróba a színházban.** A Szigligeti-színházban tegnap délután tartotta a József-ezred zenakara az első próbát. Ez alkalomból a szünügyi-bizottság tagjai és a hírlapírók meghallgatták a zeneprobát s megfigyelték a színház akusztikáját. Konstatálták, hogy a színház e tekintetben is sikerült; a nézőtér minden helyén kitűnően lehet élvezni a zenét. A zenekar Hunyady László operát próbálta.

* **A kassai m. kir. gazdasági tanintézet 25 éves jubileuma** alkalmából *Saentmiklóssy* Bertalan és *Steller* Béla földbirtokosok felkérlik a tanintézet volt hallgatóit, hogy a *f. hó 16-án* megtartandó emlékünnepevényen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. — Az emlékünnepevény a kassai székesegyházban délelőtti 9 órakor tartandó hálaadó istentisztelettel kezdődik, majd folytatást nyer a tanintézet főépületében. Délben 1 órakor a Schalkház-szállodában közebéd, a melyben való részvétel iránti bejelentések f. hó 12-ig bezárólag az intézet igazgatóságához intézendők.

x **Hangverseny.** Ma vasárnap a nagyváradi tűzoltó-zenekar a *Bazár* kerthelyiségében hangversenyt rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Jó ételekről és italokról gondoskodik *Harsányi* József.

Kinai háboru.

A háboru mai állásáról a következő **táv-irataink** szólnak:

A császár költözése.

London, október 6. (Saját tud. távir.) A *Times*-nak jelentik Sanghaiból 4-iki kelettel: Egy múlt hó 29-én kelt ediktum közlése, hogy a császári udvar Taijuefuból Szinganfuba utazik.

A császári ediktumok.

London, okt. 6. (Saját tud. távirata.) A *Times*-nak jelentik Sanghaiból 4-iki kelettel, hogy odavaló jól értesült körökben nem tulajdonítanak jelentőséget a legutóbbi császári ediktumoknak, mert — úgy vélik — ezeket az ediktumokat csak a hatalmasságok ámtására tették közzé. Azt hiszik továbbá, hogy titokban ezekkel az ediktumokkal ellenkező rendeleteket terjesztenek, a melyek a lakosságot felizgatják az idegenek ellen.

Tuan herczeg megbüntetése.

London, okt. 6. (Saját tud. távirata.) A *Daily Chronicle* jelenti Washingtonból tegnapi kelettel: Az Egyesült-Államok kormánya azt ajánlotta a hatalmasságoknak, bírják rá a kínai császárt, hogy térjen vissza Pekingbe és a reformált és a haladó párt tagjaiból álló kabinetet alakítson. Ennek megtörténtével rendeletet bocsásson ki, a mely az özvegy császárnét minden méltóságától megfoszssa. Az özvegy császárné üzelmei ellen a civilizált hatalmasságok szuronyai védjék meg a császárt. Az Egyesült-Államok kormánya ra-

gaszkodik ahhoz, hogy Tuan herczeget halállal büntessék.

IRODALOM.

Az „**Egyházi Közlöny**“ 40. száma a következő tartalommal jelent meg: Vezércikk: Református theologiai fakultás a budapesti egyetemen. — Egyházi értesítő. — Tárca: Magyarok Velenczében. — Az Egyházi Közlöny és a protestantizmus. — Hétről-hétre. — A görög-katholikus unió története. — Még egyszer a búcsuzatokról. — A pap teendője az örültek betegágyánál. — Mamuzsics Mátyas †. — Lelkipásztor. — Szószék. — Irodalom. — Az Országos Pázmány-Egyesület. — Személyi hírek. — Memento. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A megrendelések Budapest, VII., Szegényház-tér 8. sz. alá a szerkesztőségbe küldendők. Előfizetési ára egy évre 10 kor.

Lirai pályázat. A Petőfi-társaság a gróf Vigyázó-féle alapítványból pályázatot hirdet lirai költeményre. Jutalma 300 (háromszáz) korona s a díjban csak irodalmi beccsel bíró mű részesülhet. A pályaművek idegen kézzel tisztán leírva, befüzve és a szerző nevét rejtő jelíggel levélkével ellátva ez évi december hónap utolsó napjáig a Petőfi-társaság titkári hivatalába (Budapest, IV., Dorottya-utca 11.) küldendők.

Igazságszolgáltatás.

A **komádi-i csoda.** Nagy szenzációja volt tavaly a biharmegyei Komádi községnek. Biró Nagy János uram valami ördögös masinát vontatott az udvarára, melyről senki sem tudta, ő maga sem, hogy mi legyen a rendeltetése. A masina Budapestről jött és a jegyző, a ki már járt néhányszor a fővárosban, azt mondta, hogy vetőgép. Biró Nagy János sokáig volt e miatt irigység tárgya. Ő maga azonban, a mikor senki sem látta, aggodalmasan vakargatta a fületővét. Mert úgy volt, hogy ő maga sem tudta, hogyan került a csodagép az udvarára. Járt ugyan nála pár héttel azelőtt valami géptügnök, de azzal csupán olyan alkut kötött, hogy egyik régi ekéje helyett 20 frt ráfizetés fejében új ekét küld. A 20 frtról váltót adott az ügynöknek. Négy hét múlva pedig eke helyett megkapta a sorvető-gépet, három hónap múlva meg egy írást, a melyben az állt, hogy fizessen a gépért 200 forintot. Nosza szaladt fel Biró Nagy János a fiskáliszhoz Budapestre. Ott azután kísütötték, hogy az ügynök valószínűleg meghamisította a váltót és 20 frtból 200-at csinált és a megrendelő-levélbe eke helyett vetőgépet írt. Így került Schwartz Lipót budapesti ügynök törvényszék elé, a mely okirathamítás miatt vonta felelősségre. Guthi Soma dr. védőnek azonban sikerült bebizonyítani, hogy a dolog tévedés, annál is inkább, mert Schwarczot nem vezethette anyagi haszon, mivel nem proviziós ügynök volt. Erre a törvényszék Schwarczot bizonyítékok híján felmentette. Így itélt a kir. tábla, valamint tegnap a kir. Kuria I. büntető tanácsa is, Mikó Miklós kuriai bíró előadása alapján.

A nagyváradi kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Balogh Samu.*

2492 Vermes Menyhért közokirathamítás — megváltoztatva.

2494 Id. Gönczi József és társai lopás és orgazdaság — megváltoztatva.

2525 Varga János magánvagyon rongálás — helyben hagyva.

2583 Jurányi András és társai testi sértés — helyben hagyva.

2588 Gyelán György család — részben megváltoztatva.

2595 Geberán Péter lopás — részben megváltoztatva.

Előadó: *Molnár Géza.*

2415. Fischer Herman és társa közokirat hamisítás — megvált.

2416 Mados Imre zsarolás — h. hagyva.

2437 Gál Pál magánlaksértés — helyben hagyva.

2439 Rosenfeld Lajos és társa. szem. szab. sértés — helyben hagyva.

2440 Erdélyi Károly család — h. hagyva.

2446 Lukács Gusztáv sikkasztás — főtárgyalás.

2464 Galaszi József lopás — h. hagyva.

2466 Korpona Sándor lopás — részben megváltoztatva.

Előadó: *Poynár Dénes.*

2462 Nyiri András rágalmozás — megváltoztatva.

2546 Mallár Pável és társai közösen elleni kihágás — visszautasítva.

2668 Szabó Lajos lopás — részben megváltoztatva.

2547 Kis Gyuláné, Tötös Eszter lopás — főtárgyalás.

Előadó: *Harmathy Károly.*

2254 Darvasy Sándor becsületsértés — visszautasítva.

2292 Ács István testi sértés — részben megváltoztatva.

2297 Boros D. Péter és társai hatóság elleni erőszak — h. hagyva.

2373 Cserő Péter gondatlanságból okozott testi sértés — h. hagyva.

2374 Szabó Imre lopás — részben megváltoztatva.

2399 Blaga Illa Flore gondatlanságból okozott testi sértés — h. hagyva.

TANUGY.

Rajzoltató földrajz. Vezérkönyv a földrajzi oktatás rajzoltató és foglalkoztató tanmenetéhez. Ezen a czimen egy igen érdekes és minden tanítót érdeklő művet írt *Vaday József* nagyváradi községi isk. igazgató tanító, mely száznál több előrajzot és térképrészletet foglal magában. Ennek a műnek alapelveit a szerző tetszés mellett ismertette egy felolvasásban, melyet a magyar földrajzi társaság külön lenyomatban is kiadott. A rajzoltató földrajz vezérkönyve nyomás alatt van és megrendelhető a szerzőnél Nagyváradon 1 korona 80 fillér előfizetési árban. Bolti ára 2 korona lesz. Az előfizetők 1 korona 80 fillérért bérmentve kapják meg a művet. Mintán e vezérkönyv segítségével a földrajzitanítás a tanítóra és a növendékre nézve egyaránt könnyű és élvezetes s igen eredményes: *Vaday* könyvét addig is, míg bővebben ismertetnők, melegen ajánljuk a kartársak figyelmébe. A mű használata semmi különösebb rajzolási képességet nem feltételez a tanító részéről, mert menetét bárki is minden előzetes gyakorlat nélkül követheti.

Szünet az ipariskolában. Kir. tanfelügyelő ur engedélye alapján tisztelettel értesitem a t. tanoncztartó mester urakat, hogy a szünet alkalmából f. hó 8., 9. és 10-én az ipariskolai előadások nem fognak megtartatni. Nagyvárad, 1900. október 7. *Szűcs* Izsó, iparisk. igazgató.

MŰVESZET.

A Dürer-kiállítás. Az országos képtárban ma mutatták be a fővárosi sajtó képviselőinek a Dürer-féle grafikai kiállítást. A nagybecsű Dürer-metszet gyűjteményét Térey Gábor dr., az országos képtár igazgató úr rendezte. A kiállított metszetek három teremben vannak kiállítva. A metszetek száma 267 darab. A kiállítást Szilágyi Dezső is megtekintette. Holnap a nagyközönség számára nyílik meg a kiállítás és d. e. 9 órától 1-ig tekinthető meg.

SZINHÁZ.

A Szigligeti-színház megnyitása.

A nagy ünnep, melyre régóta készülődik Nagyvárad, előttünk áll. Hétfőhöz egy hétre megnyílik színházunk, a vidéki művészet legújabb állandó csarnoka. A megnyitás műsorát már teljesen megállapították s a következő szöveggel adják közre:

A nagyváradi Szigligeti-Színház ünnepélyes megnyitásának

S O R R E N D J E.

1900. október hó 15.

1. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának díszközgyűlése d. u. 3 órakor.
2. A színház zárókérdése és átadása d. u. fél 5 órakor.
3. Megnyitó díszelőadás este 7 órakor.
4. Ünnepi vacsora előadás után a Zöldfaszálloda termében.

A megnyitó ünnepi előadás műsora:

1900. október hó 15.

Ünnepi nyitány.

SZIGLIGETI HÁZA.

Prolog. Irtá: Sas Ede. Szavalja: Paulayné Adorján Berta.

Ezt követi:

Az új oltár.

Ünnepi előjáték. Irtá: Dr. Várady Antal.
Rendező Balla Kálmán.

Személyek:

Sándorfy	— — —	Könyves Jenő
Consiliárius	— — —	id. Sággy Zsigmond
György, ácsmester	— — —	Bognár János
Nagy Pista	— — —	Gáthy Kálmán
Megyeri	— — —	Nyáray Antal
1-ső)	— — —	Szohner Olga
2-ik) színésznő	— — —	Barna Jolán
Muzsa	— — —	E. Kovács Mariska

Színészek, színésznők, munkások.

Végül:

Hunyady László.

Opera 5 felvonásban. Irtá: Erkel Ferencz. Rendező: Balla Kálmán. Karnagy: Delin Henrik.

Személyek:

V-ik László	— — —	Kalmár József
Szilágyi Erzsébet	— — —	Balláné Cs. Irén
László) fiai	— — —	Perényi József
Mátyás)	— — —	Lányi Edith
Gara nádor	— — —	Pintér Imre
Mária, leánya	— — —	Forrai Ferike.
Czillei	— — —	Rákosi Gáspár
Egy nemes	— — —	Bognár János

Nemesek, Papok, Pórok, Pórnők, Katonák.
Zsoldosok. Királyi kíséret.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Francziából fordította: K-6.

59.

— Csak egy percze alkalmatlankodom, felelt Lerouge mindenképpen befelé igyekezvén a félig nyitott ajtón, míg Laugier, úgy látszott, hogy megszeretné akadályozni vendégének törekvését. Végre elhatározta, hogy bebozsátja a látogatót, miután egyebet úgy sem tehetett.

— Uram, én az ön szomszédja vagyok s bátorságot vettem magamnak, hogy öntől tanácsot kérjek egy ügyben.

Laugier állva hallgatta Bourdon urat, mert ő volt a látogató s nem kínálta meg székekkel. Bourdon azonban nem kínálta magát, hanem egy karszéket az íróasztal mellé húzott és elkezdte szaporán beszélni a mondókáját, a nélkül, hogy Laugiert szóhoz hagyta volna jutni.

Elmondta, hogy eddig falun lakott s egy per miatt jött Párisba, de nem ismer senkit s a kapusné azt mondta, hogy Laugier ur ügyekkel foglalkozik, azért jött hozzá.

Mialatt beszélt, kutató tekintetével többször körülszemlélte a szobát, egy pillanatig megállapodott az íróasztalra kitett pénztári könyvről:

Laugier ezt rögtön észrevette, gyorsan becsapta a könyvet és az asztalfiókba zárta.

— Hej, ha ennek megszerezhetném a kulcsát! gondolta magában Lerouge.

Laugier, miután meggyőződött a látogató tisztá szándékáról, nyugodtan végig hallgatta, azután mondá:

— Ha irodámban meglátogat, megvizsgálom az ön ügyét; akkor azután meglátom, mennyire óvhatom meg az ön érdekeit.

Azután, mintegy jelezve, hogy a kihallgatásnak vége van, felállott. Bourdon is fölkel és eltávozott, ezerszer megköszönve Laugier jóakarátát.

— Az ördög vigye el az alkalmatlankodóját, mormogta Laugier, miután látogatója elment.

— Nem láttam ugyan az íróasztal kulcsát, de azt hiszem, nem lesz nehéz kinyitni azzal a passepartout-val, mely a bőröndömben van. Nem hiszem, hogy egyetlen jól záródó butor volna a lakásában. Most lefekszem, holnap azután munkára!

Másnap korán fölkel és elment Jaumardhoz, hogy tartsa szemmel néhány óráig társát míg ő otthon dolgozik, azután visszatért a Houdon-utczába.

Csupán egy dolog nyugtalanította Lerouget, félt, hogy valaki megzavarja. A felső emelettől nem kellett tartania, ott csupa olyan hivatalnokok laktak, kik reggeltől estig távol voltak; hátra volt még a házmesterné.

— Kényszeríteni fogom Pipeletné asszonyt, hogy ne hagyja el páholyát, mondta.

Összehajtott egy papírt, borítékba tette, ráírta a saját Meslay-utcai címét s levitte a kapusnéhoz.

— Az unokaöccse nem végezhetne el egy megbízást?

— De igen, mi volna az?

— Ezt a levelet elvinni az ügyvédemhez a Meslay-utczára.

— Jó mesze van, de se baj, elviheti.

— Nesze, fiam, szólj Lerouge egy tizen-négy, tizenöt éves fiúhoz, vidd ezt a levelet a Meslay-utczára a 42. számú házba. Úlj omnibuszra, a mi megmarad, a tied, mondta egy pénzdarabot nyomva markába.

Megvárta, míg a fiú elmegy, azután fölment, a kapusnénak azt mondva, hogy egy-két órát pihenni óhajt.

Lakásába érve felayította bőröndjét és kivett belőle négy különböző nagyságu passepartout-ot, zsebredugta, kiment a folyosóra és egy darabig hallgatózott, nem jön-e valaki véletlenül. Miután meggyőződött róla, hogy egészen egyedül van, gyorsan Laugier ajtajához ment, kinyitotta az egyik tolvajkulccsal s belépett.

— Kezdjük az íróasztalon, de nézzük meg előbb, mi van a hálósobában. Itt egy szekrény, ezt jó lesz ki nyitni . . . No, de tartsunk rendet.

Visszatért az első szobába, megvizsgálta a középső asztal fiókjának zárát s egy másik tolvaj kulccsal rövidesen kinyitotta.

— Itt van ez a jegyzék, mely tegnap az asztalon volt; itt egy pár kulcs, meg iratok.

Az iratok, melyeket Laugier gondosan átnevezett, jelentéktelenek voltak.

— Itt van a butorokról a számla: 891. frank. Ez már egy adat, mert rajta van az üzlet cím: »Az arany golyóhoz.« St. Antoine-külváros 171. szám, meg a dátum 1879. nov. 17. Nézzük most a könyvet.

Lerouge átlapozott néhány oldalt, azután olvasni kezdte az elejét:

1879. október: Utazás 11. 75
St. Quentin szálloda 5. —
Ruhák vétele 217. —
Allemaigne szálloda 418. —

— Az igaz, hogy ez a Laugier nagyon pontos ember, igyekezzünk hasznát veni.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Hidassy püspök állapota.

Szombathely, okt. 6. (Saj. tud. táv.)

Hidassy Kornél püspök meglehetősen nyugodtan töltötte az éjszakát. Éjjel ismételt tejet ivott, ma reggel pedig reggelit kért. Állapota most biztatóbb és Mezihradszky dr. főorvos lehetségesnek tartja fülgyógyulását, bár a beteg állapota óráról-órára ingadozik és a püspök annyira gyöngö, hogy környezete a legrosszabbra van elkészülve. A tegnapi nap folyamán a püspök többször vett magához egy kis könnyű táplálékot.

A verseczi főispán felmentése.

Temesvár, okt. 6. (Saját tud. távirata.)

A Temesvarer Ztg. értesülése szerint Pálffy Elemér verseczi főispán felmentése csak az év végén várható. Ekkor tölti be főispánságának ötödik évét, mely egyuttal nyugdíj-igényt is biztosít neki.

A német követ Dragina királynénál.

Begrád, október 6. (Saját tud. táv.)

Waecker-Notter német követ, a ki a király házassága óta nagyon tartózkodó álláspontot foglalt el, Semendriába utazott. Draga királyné őt és nejét kihallgatáson fogadta.

A horvát bán Bécsben.

Bécs, október 6. (Saját tud. távir.)

Khuen-Héderváry gróf horvát bán Zágrábból ideérkezett.

A beregszászi sikkasztás.

Beregszász, okt. 6. (Saj. tud. táv.)

Már megállapították pontosan, hogy Katinszky Ernő, a beregszászi takarékpénztár helyettes igazgatója, összesen harmincz-ezer koronát sikkasztott. A takarékpénztár kijelentette ma, hogy az elsikkasztott összeg egy harmadát Katinszky családja, egy harmadát az ügyvezető igazgató, egy harmadát pedig az igazgatóság fedezte. Hamis váltókat nem találtak a vizsgálat alkalmával, a takarékpénztár egyéb értekei pedig rendben vannak.

Uj bibornokok.

Róma, okt. 6. (Saját tud. távir.) Jelenleg 14 bibornoki méltóság vár betöltésre. A legközelebbi konzisztóriumban több külföldi prelátus fog bibornokká ki nevezetni. Hogy mely külföldi államokban fognak új bibornokok kreáltatni, azt sejtteni engedi a vatikáni felhivatalosnak az a megjegyzése, hogy a nagy Németországban csak egy bibornok van (Kopp boroszlói érsek) és hogy Ausztria-Magyarországnak csak négy bibornoka, míg a sokkal kisebb népességű Spanyolországnak öt bibornoka van.

Békésvármegye közgyűlése.

Békésvármegye őszi rendes közgyűlését Lukács György főispán tartalmas beszéddel nyitotta meg, melyben megemlékezett azokról az ország-szerte mutakozó veszedelmes kísérletekről, melyek egyfelől a különböző vallásfelekezeteket igyekeznek egymással ellentétbe hozni, másfelől a különböző közgazdasági tényezőket a mezőgazdasági, továbbá az ipari és kereskedelmi érdekeltséget egymás ellen ingerelni. A főispán utal ezen irányzatok veszedelmes voltára. Kifejti, hogy a felekezetek közötti kölcsönös tisztelet és egyetértés mennyire szükséges a magyar társadalomban és hogy közgazdasági életünk haladásának előfeltétele a különböző közgazdasági tényezők és érdekkörök harmonikus együttműködése. A főispánnak a felekezeti béke és a közgazdasági nyugodt fejlődés érdekében tett higgadt kijelentéseit a közgyűlés lelkesen helyeselte.

Füzesséry szabadlában.

Kassa, okt. 5. (Saj. tud. távirata.) A kassai kir. ítélőtábla Füzessérynek, a tátrafüredi gyilkosság elkövetésével vádolt aljegyzőnek szabadlára helyezését elrendelte.

Natalia és Dragina.

Budapest, okt. 6. (Saját tud. távir.) Egy angol hírlapíró beszélt Nataliával, a ki úgy nyilatkozott, hogy, ha újabb támadások jönnének, reméli a sajtó pártfogását. — A Dragina királynőhöz intézett levelezőlapot ő nem írta, hanem egy elbocsájtott komornája bosszúból. — Azután azt mondta, hogy soha sem történt, hogy asszony úgy elcsavarta volna férfi fejét, mint Dragina a Sándor királyét. A szerb asszony mesterkéltséggel szentimentalizmusa — ugymond — győzött fiamon. Szívesebben láttam volna a trónon német hercegnőt, mint cselszövő szerb asszonyt.

A football és mentők.

Budapest, október 6. (Saj. tud. távir.) A f. hó 14-én tartandó nemzetközi football mérkőzésekre a keddi nevezési zárlatig tíz egyesület jelentkezett: a Vienne Cricket Football Club egy csapattal, a budapesti Torna Club három, a Magyar Uszó Egyesület egy s budapesti Athlétikai Club egy, a budapesti Sport Club egy, a ferencvárosi Torna Club egy s az újpesti Football Club egy csapattal. A nagy nemzetközi viadatokon e szerint találkozni fog a fővárosi egyetlek színe-java s az a rendkívüli érdeklődés, mely nemcsak sportköreinkben, hanem Budapest lakosságáak minden rétegében a mérkőzések iránt mutatkozik, első sorban leghumanusabb intézményünknek, a önk. Mentő Egyesületnek szól, s egyszersmind bizonyítéka a football játék népszerűségének.

A leszavazott Ungarisch-Weiskirchen.

Temesvár, október 6. (Saját tud. távir.) Temesmegye állandó választmánya Molnár Viktor főispán elnökle alatt tartott ülésén egyhangulag visszautasította Fehértemplom városának azt a kívánságát, hogy a város hivatalos neve »Ungarisch-Weiskirchen« legyen.

A temesvári színház megnyitása.

Temesvár, okt. 6. (Saját. tud. távir.) A közel 70.000 korona költséggel nagy fényvel újra díszített és teljesen újra berendezett temesvári színházban tegnap kezdte meg az előadásokat Makó Lajos társulata. Ez a társulat második téli idénye Temesvárott. Az előadását telt ház nézte végig és lelkesen nyilvánította tetszését az egyes szereplők irán. Cyrano de Bergerac került színre, a czimszerepen Pethessel, a kit a többi szereplőkkel együtt sokszor tapsoltak a lámpák elé. A rendezés és a kiállítás szintén nagy tetszést aratott.

A persa sah utja.

Szófia, okt. 6. (Saját tud. távir.) A persa sah tegnap délután 4 órakor kíséretével ideérkezett. A pályaudvaron Ferdinánd fejedelem, a miniszterek, a diplomáciai kar, a szobranje és a közsegtanács elnöke, továbbá a katonai és polgári hatóságok fejei fogadták. A kivonult diszszázad a szokásos módon tiszteletgelte A sah és Ferdinánd udvari kocsiban a fejedelmi palotába hajtatott. Utközben óriási néptömeg nagy lelkesedéssel üdvözölte a sah-t. A diplomáciai kar tisztelegése után a sah a fejedelemmel a tüzérség lövőgyakorlatait nézte meg. Este a sah tiszteletére az új katonai klubban díszbéd volt. A fejedelem a Sándor-rend gyémántos nyaklánczát adományozta a sahnak.

Elnökválasztás Amerikában.

New-York, október 6. (Saj. tud. távir.) A »New-York Herald« szerint az elnökválasztásnál Mac Kinleyre mintegy 250 delegátus, míg Bryanra 170 delegátus fog szavazni. Bryan csak úgy győzhetne, ha New-Yorkot a maga részére tudna megnyerni, a mire azonban nagyon kevés a kilátás.

Leégett hercegi kastély.

London, október 6. (Saját tud. távir.) Tegnap reggel a Welbeck apátságban, a portlandi herceg kastélyában tűz ütött ki. Az ugynevezett Oxford-szárny felső szobái, szám szerint vagy 39, teljesen elpusztultak, az alsók jelentékenyen meg rongálódtak. Reggel 8 órakor a tüzet eloltották. A kárt 100,000 fontra teszik.

A francia köztársaság elnöke veszélyben.

Budapest, október 6. (Saj. tud. távir.) Rio de Janerióból jelentik, hogy San Paulóban olasz anarkisták Loubet elnök elpusztítását elhatározták. A kisorsolt anarkista Zsidoro Boriolani Európába utazott a gyilkosság végrehajtására.

KOZGAZDASAG.

Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő számokat sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 82888.
5000 koronát nyertek: 5822 71452.
2000 koronát nyertek: 10682 30385 28871
36250 33466 46737 55449 63786 67078 70518
72427 79150 99336 99772.
1000 koronát nyertek: 2394 4886 7559
18014 24988 37026 47576 55563 62953 66020
67439 73423 79737 80320 86713 96932.
500 koronát nyertek: 4072 8575 20493
25479 25607 26319 36648 37113 45522 46874
47784 49311 58299 58624 60429 60833 62127
65513 66718 67129 70526 83202 84200 86546
95623 98670 99213.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

Ősszel elvetendő korai zöld takarmány. Egy kitűnő s legkorábbi zöld takarmányt szolgáltat a szösös bükköny s rozsnak együttes vetése. A vetést augusztus végén vagy legkésőbb szeptember elején kell eszközölni. A fejlődés első időszakában kissé lassan nő, mert legelőszőr is a talajba mélyen behatoló gyökerezését fejleszti ki s ez képesíti arra, hogy tavasszal azután a legnagyobb szárazsággal is sikeresen megbirkózzék.

A szösös bükkönynek még okvetlenül ősszel kell megbokrosodni, e célból szükséges tehát egyrészt a korai vetés, másrészt a fejlődést nagyban mozditó műtrágyák alkalmazása. A szösös bükkönynek kiváló előnye, hogy nemcsak homok talajon diszlik, mint azt sokan tévesen gondolják, hanem kötött földön is. Mitűn a szösös bükköny ma igen keresett növény, érdemes annak magra való termelésével is foglalkozni, e célra 12 cm, sortávolság ve-téshez holdanként 100—110 liter magra van szükségünk s azt tavasszal és pedig korán kell elvetnünk ősszel megszántott földbe. A mag ez esetben is rozsszal lesz keverendő, úgy azonban, hogy $\frac{1}{2}$ rész bükkönyre ugyanannyi tavaszi rozs számittatik, takarmányra való természetnél $\frac{1}{3}$ rész a rozs, $\frac{2}{3}$ rész a bükköny.

Néhány szó egy kiváló minőségű tengeriről. A gazdaság jövedelmezősége tekintetében nem utolsó szerepet játszik a termelt növénynek varietása, vagy miként ujjában nem a legszebb hangzással mondani szokták: féle-sége s minden gazdának arra kellene törekedni, hogy olyan növényfajt s varietást termeljen, a mely az ő gazdasága klimatikus és talajviszonyai közé leginkább beillik. E törekvést természetesen csakis kísérletezések útján érhetik el s nem az által, hogy a magkereskedőtől kér a termelendő növény varietás minemőségére tanácsot. Viszont a kísérletezések alapját nagyon megkönnyítheti azon, — a helyi nem speciális gazdasági jellegű lapoknak újabb időben követt eljárása — hogy időközönként egy-egy érdekesebb gazdasági kérdés ismertetésének is helyet adnak. Mi is hódolván ez irányzatnak, alábbi sorainkban egy oly kísérletezés eredményét hozzuk, melyet a gazdaközönség egy része bizonyára sikerrel hasznosíthat.

Biharmegye Szalonta községének határában termelt s kísérletezésre egy borsodmegyei gazdaságba áthozott tengeriről irunk ezuttal, mert érdemes a közlésre. A szalontai lófogó tengeri egy igen elterjedt s bőtermő varietás, száran-ként 2—3 teljesen kifejlődött, végig benőtt henger idomu csövel, lisztes szemei hosszúak, mélyen ülnek a csutkában, miért is a szem és csutka közötti arány igen kedvező, egy méter-mázsza csöves tengeri 80—84 kg. szemet ad. A szárazságnak kitűnően ellentáll, érése a közönséges magyar tengerit 10—12 nappal megelőzi s így a lófogó tengeritől eltérően az ősi buza elöveteményként is szerepelhet. Mint takarmány tengeri (csalamádé) is figyelmet érdemel, mert lédús szárával s nagy erős leveleivel bő termést szolgáltat. A végrehajtott kísérletnél 60

cm. sortávolságra, superioszfáttal megrágyázott földbe lett a kukorica elvetve az 1899-ik év tavaszán a rendszeres művelésben részétülve, holdanként 18 q. magtermést adott, a mely bámulatos eredmény mindenesetre figyelemre méltó akkor, midőn köztudomásu, hogy az elmúlt év száraz nyarat mily mértékben megsínylette mindev növénn.

NYILTÉR.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1900. okt. hó 2-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Marha ártáblázat 1900. okt. hó 2-ről.
Egy pár első rendű jármás ökör 630-700, egy pár másodrendű jármás ökör 480-620, egy pár harmadrendű jármás ökör 280-460, 1 drb fejős tehén 100-250. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160-240. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120-186. 2 drb. veres borju 30-54, 1 drb. fél éves borju 36-46, 1 drb egy éves borju 48-72, két éves borju 70-174. 1 drb hizott sertés 88-144, 3 pár fél éves 28-36, 1 pár egy éves sertés, 40-70, 1 pár két éves sertés 70-140. 1 drb igás ló 150-300, 1 pár ökörbőr 40-54, 1 pár tehénbőr 28-36. 1 pár bojubőr 10-20, 1 pár ló bőr 8-22.

Forgalmi kimutatás 1900. évi okt. hó e-ről. Tiszta buza körülbelül 850 hltr, kétszere buza 2170 hltr, rozs 300 hltr, árpa 150 hkl. zab 140 hltr, tengeri 220 hltr, burgonya 004 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 350 drb, félhizott 200, sovány 380, süldő 760, 120 lac: 1000, hizott marha 18, jármás ökör ma-fejős tehén 210, borju 230, bivaly 15, juh és kecske 250, ló 326.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, okt. 6.
Buza októberre	7.50
Buza júniusra	7.98
Tengeri	5.18
Rosz okt.	7.20
Zab okt.	5.28
Káposzta, repce, aug.	---

Értéktőzsde.

	Budapest, okt. 6.
Osztrák hitel	647.-
Magyar hitel	661.50
Allamvasut	657.-
Rimamurányi	517.-
Magyar jelzálog	481.-
Salgótarjáni	---
Wagon-kölcsön	---

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. okt. 6-án.

Magyar aranyjárdék 4%	94.75
Magyar koronajárdék	90.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/10%	100.
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	98.-
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	89.75
Italmérési jog megváltási kötvény	98.50
Horváth-szlavónföldtehermentési kötvény	92.50
Magyar nyerevény-sorsjegyek-kölcsön	163.-
Tiszaszabályozás szezedi sorsjegyek kölcsön	188.-
Osztrák járdék papírban	96.60
Osztrák járdék ezüstben	96.50
Osztrák járdék aranyban	96.85

Osztrák korona járdék	97.15
Osztrák államsorsjegyek	181.-
Osztrák magyar bankrészvény	16.95
Magyar hitelbankrészvény	669.50
Osztrák hitelintézet részvény	650.50
Párisi vista	96.80
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.28
Németbirodalmi márka	118.25
London vista	242.10
20 márkás arany	28.66

A szerkesztőségértfelelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Az összes 50,000 nyerevény JEGYZÉKE.
A legnagyobb nyerevény legzserencésőbb esetben:
1.000,000 korona
A nyerevények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
1 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	40000
5 "	30000
1 "	25000
7 "	20000
3 "	15000
31 "	10000
67 "	5000
3 "	3000
432 "	2000
763 "	1000
1238 "	500
90 "	300
81700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
3900 "	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyerevény jut, tehát az oldalt álló nyerevényjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyerevényvel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyerevényeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyerevény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű áral az I. osztályhoz: egy nyolczad (1/8) forint — 75 vagyis 1.50 korona. egy negyed (1/4) » 1.50 » 3.— » egy fél (1/2) » 3.— » 6.— » egy egész (1) » 6.— » 12.— » utánvét mellett vagy az összeg előzetes be- küldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. évi október hó 14-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ
Budapest, V., Váci-körut 4/a.

Fiókbankházak: IV., Muzem-körut 11. VI., Erzsébet-körut 54.

Sok és nagy nyerevényt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Rendelővel levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem. } A nem tetsző törlendő. }
postautalvánnyal küldöm.

Pontos czim. _____

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debrecen—Érmihályfalva.						
Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.	
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	5 23	7 12	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	Jegenye >	—	—	7 59	1 14	7 16	Debrecen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 54	Érmihályfalva érk.	6 35	3 57	7 29	1 45	4 58	—
Szolnok >	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	Érmihályfalva—Debrecen—Püspök-Ladány.						
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	Érmihályfalva ind.	6 36	11 17	3 14	5 27	9 14	8 02
P.-Ladány >	10 43	2 12	5 28	11 53	12 55	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	Debrecen >	7 51	12 36	4 16	7 10	10 27	9 01
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	P.-Ladány érk.	—	1 45	5 03	8 40	11 28	9 48
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	Debrecen—Nagy-Léta—Vértés.						
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Váradi-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	Debrecen i.	9 35	4 31	Nagy-Léta-Vértés ind.	5 25	1 05	—
M.-Peterd >	—	3 12	—	1 14	—	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	Sáránd >	10 18	5 16	M.-Pályi >	5 47	1 30	—
M.-Keresztes >	—	3 25	—	1 28	—	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	H.-Bagos >	10 28	5 26	H.-Pályi >	6 03	1 48	—
Bors >	—	3 32	—	1 36	—	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	M.-Pályi >	10 45	5 48	H.-Bagos >	6 18	2 05	—
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	N.-Léta-Vértés érk.	11 16	6 18	Sáránd >	6 40	2 29	—
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Mező-keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	Sáránd ind.	10 33	5 26	Debrecen é.	7 18	3 13	—
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Mező-Peterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	Sáránd érk.	10 42	5 45	—	—	—	—
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	R.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	Sáránd—Derecske.						
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	Sáp >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	Sáránd ind.	10 33	5 26	Derecske ind.	6 00	1 49	—
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	Derecske érk.	10 42	5 45	Sáránd érk.	6 20	2 09	—
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	Derecske—Sáránd.						
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	Szajol >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	Sáránd ind.	10 33	5 26	Derecske ind.	6 00	1 49	—
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 32	4 16	Szolnok >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	Derecske érk.	10 42	5 45	Sáránd érk.	6 20	2 09	—
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	Ujszász >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	Arad—Nagyvárad.						
Jegenye >	3 15	7 49	9 33	6 01	—	Rákos >	—	1 37	6 03	9 28	6 52	Arad ind.	5 10	11 20	9 35	—	—	—
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	Arad érk.	6 14	12 31	10 54	—	—	—

Nagyvárad—Szeged.				Szegedi—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
Sz. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 16	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Less >	10 48	5 01	7 40	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 10	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 56	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalón >	8 23	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Csaba érk.	12 42	7 06	10 30	Gyapju >	—	4 42	7 21
Orosháza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less >	9 04	5 00	7 51
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza >	2 54	8 45	5 03	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 39

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Érmihályfalva.				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
Tv. sz. sz.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Tv. sz. sz.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	5 35	2 40	—	Vaskóh ind.	4 12	2 55	—	Nagyvárad ind.	4 15	6 44	—	Érmihályfalva ind.	6 10	5 20	—
V.-Velence >	5 47	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	4 12	3 08	—	B.-Püspöki >	4 30	7 10	—	Érselind >	6 40	6 10	—
Félic-Fürdő >	6 11	3 13	—	Szudrics >	4 39	3 37	—	Bihar >	4 50	7 86	—	Székelyhid >	7 10	6 48	—
Kardó >	6 26	3 27	—	Belényes >	5 07	4 16	—	Paptamási >	5 14	8 05	—	Nagykágya >	7 22	7 02	—
Nyárló >	7 07	4 07	—	Sonkolyos >	5 28	4 39	—	Gyapoly >	5 27	8 21	—	B.-Dioszeg >	7 35	7 22	—
Magyar-Gyepes >	7 19	4 18	—	Belényes-Ujlak >	5 40	4 51	—	B.-Dioszeg >	5 43	8 44	—	Gyapoly >	7 50	7 40	—
Tasádfő >	7 34	4 32	—	Borz >	5 49	5 01	—	Nagykágya >	5 55	8 59	—	Paptamási >	8 11	8 08	—
Drág-Cséke >	7 55	4 46	—	Sólyom >	6 05	5 22	—	Székelyhid >	6 24	9 32	—	Bihar >	8 29	8 33	—
Magyar-Cséke >	8 12	5 01	—	Gyanta >	6 26	5 43	—	Érselind >	6 45	10 10	—	B.-Püspöki >	8 52	8 58	—
Dused >	8 25	5 13	—	Hollód >	6 40	6 10	—	Érmihályfalva érk.	7 15	10 36	—	Nagyvárad érk.	9 06	9 15	—
Szombatság-Rogoz >	9 02	5 47	—	Szombatság-Rogoz >	7 01	6 29	—	Szombatság—Rogoz—Dobrest.							
Hollód >	9 15	5 59	—	Dused >	7 25	6 55	—	Szombatság-Rogoz ind.	9 10	6 35	—	Dobrest—Rogoz—Szombatság.			
Gyanta >	9 29	6 12	—	Drág-Cséke >	7 37	7 08	—	Nánhegyes ind.	9 36	7 01	—	Dobrest ind.	6 06	4 22	—
Sólyom >	9 55	6 36	—	Drág-Cséke >	7 56	7 33	—	Dobrest >	9 46	7 11	—	Nánhegyes >	6 16	4 32	—
Borz >	10 10	6 50	—	Tasádfő >	8 10	7 47	—	Szombatság-Rogoz érk.	9 46	7 11	—	Szombatság-Rogoz érk.	6 40	4 56	—
Belényes-Ujlak >	10 22	7 01	—	Magyar-Gyepes >	8 24	8 02	—	Vészto—Kötegyán—Hollód.							
Sonkolyos >	10 35	7 13	—	Nyárló >	8 34	8 13	—	Vészto ind.	4 45	5 27	—	Hollód—Kötegyán—Vészto.			
Felényes >	11 21	7 47	—	Kardó >	8 57	8 36	—	Okány >	5 07	5 49	—	Hollód ind.	4 35	12 06	—
Lunka-Rézbánya >	11 44	8 09	—	Félic-Fürdő >	9 10	8 49	—	Gyanta >	5 23	6 07	—	Mocsár-Gyanta >	4 46	12 17	—
Vaskóh >	12 29	8 49	—	V.-Velence >	9 31	9 10	—	Sarkad-Keresztur >	5 36	6 18	—	Rippa >	5 02	12 39	—
				Nagyvárad érk.	9 41	9 21	—	Méhkerék >	5 52	6 36	—	Tenke >	5 24	1 17	—

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vészto—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vészto.			
V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	5 50	2 14	—	Gyoma ind.	3 40	2 30	—	Vészto ind.	4 45	5 27	—	Hollód ind.	4 35	12 06	—
Ósi >	6 09	2 14	—	Ózed >	4 07	2 54	—	Okány >	5 07	5 49	—	Mocsár-Gyanta >	4 46	12 17	—
Uj-Palota >	6 24	2 29	—	Déva-Ványa >	4 37	3 26	—	Gyanta >	5 23	6 07	—	Rippa >	5 02	12 39	—
Gyires >	6 41	2 42	—	Kéthalom >	4 54	3 43	—	Sarkad-Keresztur >	5 36	6 18	—	Tenke >	5 24	1 17	—
Körösszeg >	7 02	3 01	—	Körös-Ladány >	5 13	4 06	—	Méhkerék >	5 52	6 36	—	Fekete-Tót >	5 44	1 39	—
Szakál >	7 39	3 31	—	Kötegyán >	5 40	4 38	—	Kötegyán >	6 16	6 57	—	Fekete-Bátor >	6 06	2 07	—
Nagy-Tóti >	7 55	3 47	—	Vészto >	6 12	5 22	—	Kötegyán ind.	6 16	6 57	—	Árpád >	6 25	2 28	—
Komádi >	8 25	3 59	—	Kót >	6 38	5 52	—	Pósa >	6 29	7 12	—	Erdő-Gyarak >	6 34	2 38	—
Iráz >	8 42	4 16	—	Iráz >	6 52	6 07	—	Ilye >	6 48	7 24	—	Csegöd >	6 57	2 58	—
Kót >	9 19	4 39	—	Komádi >	7 10	6 38	—	Csegöd >	7 02	7 39	—	Ilye >	7 07	3 09	—
Vészto >	9 44	5 10	—	Nagy-Tóti >	7 22	6 50	—	Erdő-Gyarak >	7 12	7 49	—	Pósa >	7 19	3 22	—
Szeghalom >	10 34	5 55	—	Szakál >	7 48	7 23	—	Árpád >	7 21	7 59	—	Kötegyán >	7 19	3 22	—
Körös-Ladány >	11 11	6 12	—	Körösszeg >	8 11	7 47	—	Fekete-Bátor >	7 39	8 20	—	Kötegyán ind.	8 06	3 42	—
Kéthalom >	11 18	6 30	—	Gyires >	8 33	8 12	—	Fekete-Tót >	7 52	8 35	—	Kötegyán >	8 15	3 52	—
Déva-Ványa >	12 03	6 55	—	Uj-P											